

2018 – et år med stor oppmerksomhet rundt tannhelse!

2018 har vært et ekstraordinært år. Året startet med massiv medieoppmerksomhet og hektisk møtevirksomhet rundt endringene i punkt 14 i trygderegelverket – og det var bare en forsmak på hva som skulle komme.

Da sommeren kom var det kjeveortopedi som kom i medienes søkelys, etter at statsråd Høie uttalte seg om endringer i trygderegelverket. Denne gangen var det store deler av gruppe C som skulle fjernes – igjen uten foregående dialog med fagmiljøene eller foreningen.

Og i høst har tannhelse fått oppmerksomhet i prosessene rundt regjeringens eldresatsing, «Leve hele livet», i behandlingen av statsbudsjettet og ikke minst med Arbeiderpartiets representantforslag til Stortinget om styrking av norsk tannhelsetjeneste. Vi er veldig glade for at dette forslaget ble vedtatt, etter å ha jobbet godt for å overbevise helse- og omsorgskomiteen.

Regjeringen må nå komme tilbake til Stortinget med en sak med forslag til styrking av det forebyggende arbeidet, gjennomgang av refusjonsordningene, tiltak for å hjelpe dem som i dag ikke har økonomisk mulighet til å få nødvendig tannhelsehjelp samt forslag til forbedring og forenkling av ordningene for refusjon gjennom folketrygden til spesielle diagnoser. Vedtaket var et viktig steg for pasientene og et stort gjennomslag for NTF.

Både Arbeiderpartiets forslag og statsbudsjettdebattene har vist at spesielt partiene på venstresiden i norsk politikk ønsker en styrking av tannhelsetjenesten. Målet er sosial utjevning og god tannhelse for hele befolkningen, uavhengig av tykkelsen på lommeboka. Rødt og SV ønsker seg

en tannhelsetjeneste som er finansiert på linje med resten av helsetjenesten. Også partiene på høyresiden ønsker å styrke tannhelsetjenesten, men da med utgangspunkt i dagens modell.

Hovedutfordringen vi står ovenfor, og som politikerne ønsker å løse, er de sosiale ulikhetene i tannhelse. Folk flest har i god tannhelse og går regelmessig til tannlegen, de har relativt lave utgifter til tannhelse og de er svært fornøyd med tannhelsetjenesten. Men en liten del av befolkningen faller utenfor systemet, på tross av ulike offentlige stønadsordninger og dagens trygdesystem.

Ser vi til de andre nordiske landene, så har de akkurat de samme utfordringene, selv om systemene er ulike. Sverige har et statlig stønadssystem med et årlig «tandvårdsbidrag» for alle voksne til undersøkelse og forebyggende behandling. De har også en høykostnadsbeskyttelse, som omfatter noen nødvendige behandlinger, og «Frisktandvård» hvor pasientene, etter å ha blitt nullstilt og risikovurdert, kan betale et fast beløp i måneden og få tilgang til all nødvendig tannbehandling.

I Danmark plasseres pasientene i ulike grupper etter en risikovurdering, og staten betaler deler av kostandene ved nødvendig tannbehandling. Det danske systemet har blitt stadig dårligere, og nå betaler pasientene cirka 80 prosent av tannbehandlingen selv. Systemet er også i ferd med å rakne helt, etter at tannlegene og staten ikke ble enige i de siste forhandlingene.

Ulike system til tross – alle landene har en utfordring med å nå noen av de aller mest sårbare pasientgruppene, de med aller størst behov for tannhelsetjenester. Det er en utfordring ingen ennå har funnet løsningen på.

I Sverige pågår et stort arbeid, «Ett tandvårdssystem för jämlik tandhälsa», nettopp med mål om et ressurseffektivt og forutsigbart system som utjevner sosial ulikhet i tannhelse. Rapporten skal leveres tidlig i 2020, men allerede nå snakker man om at systemet må være behovsprøvd. De med størst problemer og størst behov må få mest stønad. Dette er i tråd med NTFs politikk på området.

I Danmark arbeider man med å tilrettelegge rammer for fremtidens tannhelsetjeneste. Målet er økt satsing på forebygging, utjevning av sosial ulikhet og forenkling av overgangen mellom barne- og voksentannpleien.

Her i Norge arbeider Blankholm-utvalget med liknende problemstillinger. De skal levere sin innstilling rett før jul. Sammen med det nevnte forslaget fra Arbeiderpartiet stiller det krav til regjeringens innsats på tannhelsefeltet. Det er derfor all grunn til å tro at oppmerksomheten rundt tannhelse vil fortsette fremover. Vi følger alt dette med interesse. Forhåpentligvis kan vi lære av hverandre og sammen finne de beste løsningene for pasientene, samfunnet og behandlerne.

Nå er desember her, med snø, gaver, god mat, julefeiring, fridager og tid med familie og venner. Jeg skal bruke dagene på evaluering av et hektisk 2018 – men også se fremover til et spennende 2019, med nye utfordringer og muligheter. Takk til alle engasjerte og dyktige tillitsvalgte og ansatte i sekretariatet som jeg har hatt den gleden å samarbeide med dette året.

Jeg ønsker dere alle en fin adventstid, en rolig julefeiring og et riktig godt nytt år!

Camilla Hanser Stenum